

artisterium 12

www.artisterium.org

artisterium on the road / kutaisi 2019

ერთიანი ფუტურისტული სივრცე

არუტუნ ზულუმიანი
ხელოვნებათმცოდნე, კურატორი, მხატვარი

რუსული ავანგარდის ერთ-ერთ მნიშვნელოვან მიმართულებად უდავოდ იქცა იტალიელებისგან გადმოღებული რუსული ფუტურიზმი.

თუკი ტექნიკის ახალი მიღწევებით გაბრუებული იტალიელი ფუტურისტები, რომლებსაც სათავეში იტალიელი მწერალი და პოეტი ტომაზო მარინეტი ედგა, თავიანთ „ფუტურიზმის მანიფესტში“ ტექნიციზმის დანითა და მეცნიერების ახალთახალი მიღწევებით ძველი კულტურის „ავთვისებიანი სიმსივნესავით“ მოკვეთას ცდილობდნენ, და „სივრცეში ტყვიასავით გაჭრილი“ რბოლის ავტომობილი ნიკი სამაფრაკიელზე უფრო მშვენიერად ესახებოდათ, თუკი იტალიელ ფუტურისტებს სიველურემდე მისული სისწრაფე, მობილურობა, დინამიკა და ენერგეტიკა ხიბლავდათ, რუსმა ფუტურისტებმა - დავიდ ბურლიუკმა, ვლადიმირ მაიაკოვსკიმ, ველმირ ხლებნიკოვმა, ალექსეი კრუჩინინმა, ვასილი კამენსკიმ, ბენედიქტ ლივშიცმა, ელენა გურომ გამოსცეს მანიფესტი „ალიყური საზოგადოებრივ გემოვნებას“, რომლითაც მოუწოდებდნენ, რომ „თანამედროვეობის ხომალდიდან, პუშკინი, დოსტოვესკი, ტოლსტოი, სხვანი და სხვანი ჩამოესვათ“, უარს აცხადებდნენ წარსულის ხელოვნებაზე („წარსული ვინროა“), და თანამედროვეობაზე ორიენტირებას სთავაზობდნენ - „ჩვენი დროის სახეს მხოლოდ ჩვენ წარმოვადგენთ“.

პიტერელი და მოსკოველი ფუტურისტები, რაღაც თვალსაზრისით, ერთმანეთისგან განსხვავდებოდნენ და ზოგჯერ ერთმანეთს ეპაექრებოდნენ კიდევ. რუსული ფუტურიზმი, იტალიურისგან განსხვავებით, უფრო ლიტერატურული მიმართულება იყო, თუმცა ფუტურისტ პოეტებს შორის ბევრი სახვით ხელოვნებაშიც ცდიდა ბედს. მეორე მხრივ, ფუტურიზმი შთაგონების წყაროს წარმოადგენდა ბევრი ავანგარდისტი რუსი მხატვრისთვის - როგორებიც იყვნენ მიხაილ ფიოდოროვიჩ ლარიონოვი, ნატალია სერგეევნა გონჩაროვა და კაზიმირ სევერიანოვიჩ მალევიჩი.

პოეტებისა და მხატვრების ერთობლივად მუშაობის მაგალითად იქცა ოპერა „მზეზე გამარჯვება“, რომლის ლიბრეტო ალექსეი კრუჩინინმა დაწერა, დეკორაციები კი კაზიმირ მალევიჩმა გააფორმა.

რუსული ფუტურიზმის ფორმირების ისტორიაში საკმაოდ მნიშვნელოვან ეტაპად იქცა რუსი ფუტურისტების ტიფლისში მოღვაწეობის ხანა. ეს რუსული ფუტურიზმის ახალი მიმართულების განვითარების ერთ-ერთი ყველაზე საინტერესო პერიოდია. როგორც ვლადიმერ მარკოვი¹ აღნიშნავს, „შეიძლება ითქვას, რომ რუსულმა ფუტურიზმმა თავის განუხრელი განვითარება აღმოაჩინა ტიფლისში, სადაც თავის საბოლოოდ ფორმირებას წერტილი დაუსვა კიდევ.“

ფუტურიზმის ავანგარდული ელემენტების ყველაზე მკაფიო კრისტალიზაცია მოხდა სწორედ ტიფლისში, სადაც მისი ევოლუციის კულმინაციური პუნქტი აღმოაჩინეს. პირველი ტიფლისური ფუტურისტული ჯგუფის „ფუტურისტების სინდიკატის“ ინიციატორი იყო კრუჩინინი, რომელსაც საქართველოს ბეჭდვით სივრცეში „მოსკოველი ბუდეტიანების“² ბელადს“ უწოდებდნენ. ტიფლისი კრუჩინინისთვის, დედაქალაქებში მხატვრული ცხოვრების ორიენტირის გარდა, იქცა მესამე კულტურულ ცენტრად, სადაც მან მოხსენებებით, სტატიებითა და წიგნებით ახალი ხელოვნების სწავლება დაიწყო“.

ფუტურისტების მიერ მრავალი წლის წინათ შემუშავებული ტრადიციები დღესაც ცოცხლობს. ეგრეთ წოდებული ნეო-ფუტურიზმი - ეს გასული საუკუნის ფუტურისტების საქმის გაგრძელებაა, მიუხედავად იმისა, რომ მასში ახალი ინტონაციები, მნიშვნელობები და აზრები აქტიურად არის დანერგილი.

¹ ლიტვაში დაბადებული ხელოვნების თეორეტიკოსი და მხატვარი

² მწერლების პირველი ფუტურისტული ჯგუფი, რომლებიც შემდეგ კუბო-ფუტურისტებად ჩამოყალიბდნენ. მისი ზოგიერთი წევრი ამ სიტყვით ჯგუფის სახელის გარდა დინებას, მიმართულებას აღნიშნავდა.

The United Futuristic Platform

Harutyun Zulumyan
Art Historian, curator, artist

The Russian futurism adopted from the Italians became one of the most important movements of the Russian avant-garde. The Italian Futurists, led by the poet and writer Tomazo Marinetti, in their “Manifesto of Futurism” intoxicated with the latest achievements of technology, sought to cut out the “cancer” of the old culture with the knife of technicism and the latest achievements of science. A race car, “rushing like shrapnel”, seemed to them more beautiful than Nike of Samothrace. The Italian futurists were wildly fascinated by speed, mobility, dynamics and energy, while the Russians David Burliuk, Vladimir Mayakovsky, Velimir Khlebnikov, Alexey Kruchenykh, Vasily Kamensky Benedict Livshits, Elena Guro released a manifesto “A Slap in the Face of Public Taste”, which called for “throw away Pushkin, Dostoevsky, Tolstoy, and so on. and so on. from the steamer of modernity”, proclaimed the rejection of the art of the past (“the past is narrow”) and offered to focus only on the present “we are the face of our time.”

In a sense, futurists of St. Petersburg and Moscow differed and sometimes even competed with each other. Russian futurism, in contrast to Italian, was a more literary movement, although many of the futurist poets experimented with fine art. On the other hand, futurism was a source of inspiration for some avant-garde Russian artists such as Mikhail Fedorovich Larionov, Natalia Sergeevna Goncharova and Kazimir Severinovich Malevich. An example of the joint work of poets and artists was the futuristic opera “Victory Over the Sun”, with a libretto written by Alexei Kruchenykh, and designed by Kazimir Malevich.

The activity of Russian futurists taking place in Tiflis, the capital of Georgia was quite an important stage in the history of Russian futurism. This is one of the most interesting periods in the development of Russian futurism.

As noted by Vladimir Markov¹, “we can say that its unyielding development the Russian futurism discovered in Tiflis, where the final stone in its formation was put. It was in Tiflis that the clearest crystallization of avant-garde elements of futurism took place and the culmination of its evolution was revealed. Alexey Kruchenykh was an initiator of the first Tiflis futuristic group “Syndicate of Futurists”, who was called the “Leader of the Moscow Budetlian²” in Georgian print. Tiflis has become the third cultural center along with the emphasis on artistic life in the capitals, where he started preaching a new art in his reports, articles, and books”.

The traditions elaborated by the futurists many years ago, continue to live today. The so-called neo-futurism is a continuation of the work of the futurists of the last century, despite the fact that new intonations, meanings, and thoughts are introduced into it.

¹ A Latvian born art theoretician and artist

² The first Russian futuristic group of writers, which later turned into a movement of cubo-futurists. For some of its members, this word also stood for flow, direction, not just for a creative group.

ალექსეი პარიგინი

პროექტი პოსტურბანიზმი, 2014/2017
10 ცალი, თითო 30 x 20.5 სმ

Alexey Parygin

PostUrbanism Project, 2014/2017
10 pieces, 30 x 20.5 cm each

Blue Mask, carved colored pine tree, 52x 23 x 2.5 cm

ლურჯი ნილაბი, 2010, ჭრა ტონირებულ ფიჭვზე, 52x 23 x 2.5 სმ

Iasha Krainiy, Russia
At the most Blue Sea

იაშა კრაინი, რუსეთი
ყვლაბგე ლურჯ მღვასთან

Somehow she asked me to make her portrait without going into details. 2018/2019 digital prints on black foam core, A2

გაგეჟდა და მოხოვა ჩემი პორტეტი გააკეთეო, დეტალებზე შეთანხმების გარეშე. 2018/2019 ციფრული ანაბეჭდები შავ ქაფმუყაოზე, A2

იგორ ულანგინი, რუსეთი

კომპოზიცია: ნონასწორობა #2, 2017

ფერადი სერიგრაფია ქაღალდზე, 50x40 სმ

Igor Ulangin, Russia

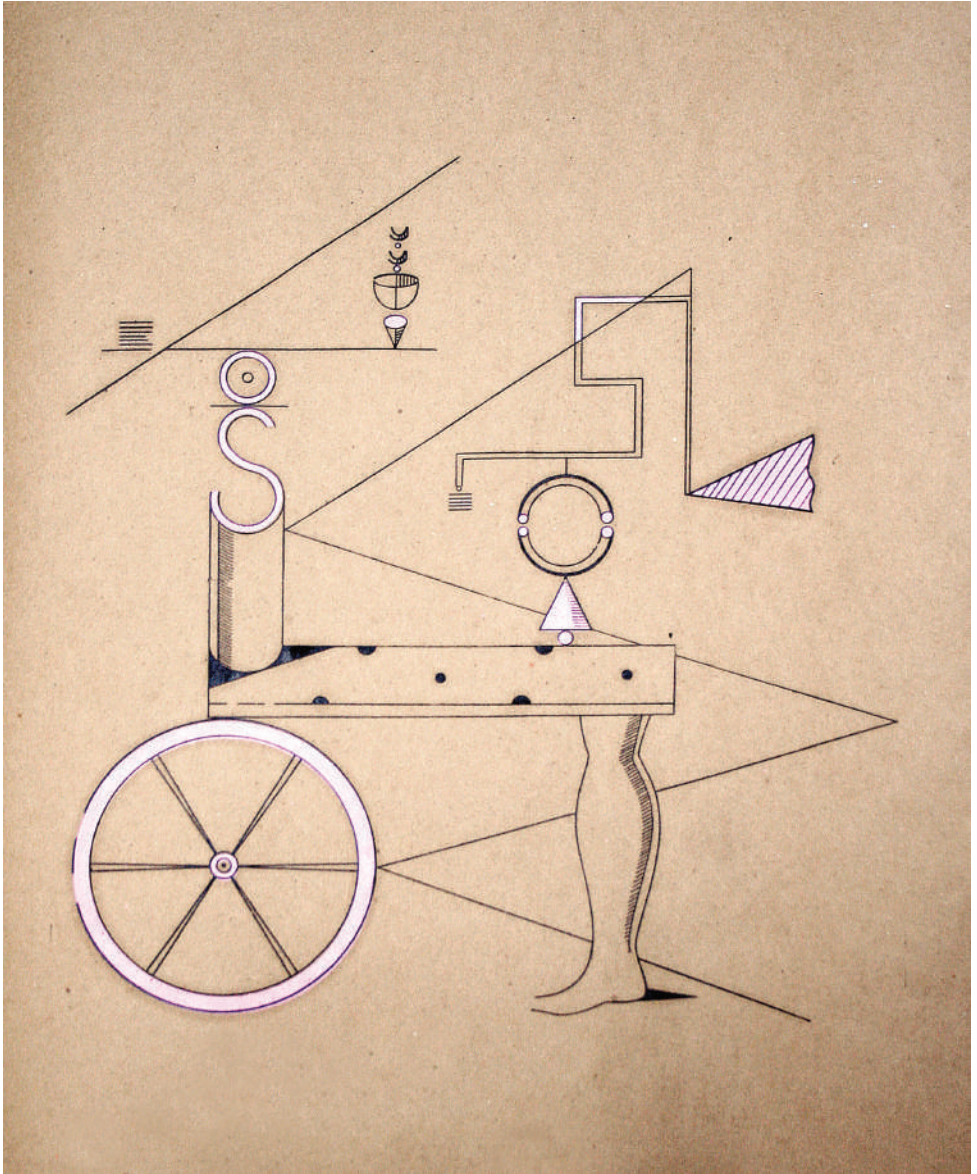
Composition: Balance #2, 2017

paper, color silk print on paper, 50x40 cm

კომპოზიცია ჰულაჰუპით 2017, ფერადი სერიგრაფია ქაღალდზე, 40x50 სმ

Composition with a Hula Hoop, 2017, color silk print on paper, 40x50 cm

არ ზუ (არუტუნ ზულუმბიანი), რუსეთი/სომხეთი

ფუტურიზმის მანიფესტი დღეს, 2019, ვიდეო

ოპერატორი: ტიგრამ თამამიანი | მონტაჟი: დავიდ დავიდოვი

Har Zu (Harutyun Zulumyan), Russia/Armenia

The MoneyFest of Futurism Today, 2019, video loop
Camera: Tigran Tamamyan | Editing: David Davidov

ინა გრინჩელი, რუსეთი

პერსონალური სტანდარტი, პროექტიდან „მხატვრის კანი“, 2018
სერიგრაფია ქსოვილზე, ხე, 150X80 სმ

Inna Grinchel, Russia

Personal standard, from the project "Artist's Skin", 2018
silk print on fabric, wood, 150X80 cm

ვადიმ ბო (ვადიმ ბორონენკო), რუსეთი

ციკლიდან კუნძული, 2017

Vadim Bo (Vadim Boronenko), Russia

From the series Island, 2017

